

Мийні засоби для чищення поверхонь

№ з/п	Характеристика	Приклади значень (критерії)	Підтверджений документ	Обґрунтування доцільності застосування
Функціональні характеристики				
1	Призначення	Для чищення поверхонь в санвузлах та харчових блоках у школах (універсальний)	Дані виробника та інструкція користувача	Технічні умови прибирання
2	Одиниця об'єму	г., кг		
3	Консистенція	Порошок або гранули (концентрований)		
Показники якості за функціональним призначенням				
4	Концентрація водневих іонів pH ¹	8,5 – 10 pH	Протокол випробувань згідно ДСТУ EN 1262 ² або іншим стандартизованим методом	Якість чищення
5	Масова частка пилу (для порошків)	Не більше ніж 2% (для порошків)	Протокол випробувань згідно п.5.2 ДСТУ 2972 ³	Якість чищення
6	Мийна здатність по відношенню до еталону (здатність відновлювати чистоту брудної поверхні)	≤ 100 %	Протокол випробувань згідно ДСТУ 2665 ⁴ або іншим стандартизованим методом	Якість чищення
Небезпечні складники (впливи на стан довкілля та здоров'я людини)				

¹ Лужне середовище (pH в діапазоні 7,1 - 9) більш сприятливе для кращого відмивання, особливо від забруднення жирами. Величина pH мийного розчину характеризує також агресивність засобу щодо шкіри рук. Чим нижче рівень pH – тим середовище більш кисле (від 6,9 до 0).

² ДСТУ EN 1262:2007 Речовини поверхнево-активні. Метод визначення pH розчинів чи дисперсій (EN 1262:2003, IDT).

³ ДСТУ 2972:2010 Засоби мийні синтетичні порошкоподібні. Загальні технічні вимоги та методи випробовування.

⁴ ДСТУ 2665–94. Засоби мийні синтетичні. Метод визначення мийної здатності.

7	Загальна безпека щодо впливів на здоров'я людини	Відповідність вимогам санітарного законодавства	Гігієнічний висновок про відповідність санітарному законодавству України (виданий компетентною організацією)	Безпека для здоров'я людини
8	Відсутність у складі небезпечних речовин (оцінювання небезпек хімічних речовин згідно вимог системи класифікації і маркування узгодженої на глобальному рівні (GSH))	Відповідність екологічним критеріям встановленим згідно ДСТУ ISO 14024	Екологічний сертифікат за схемою згідно ДСТУ ISO 14024 або еквіваленту цього стандарту	Заходи із захисту довкілля та здоров'я людини (набор критеріїв до предмету закупівлі, встановлених стандартизованим методом)
9	Без вмісту хлору, фосфатів та інших фосфорних сполук	Поліпшені екологічні характеристики	Данні про склад продукції	Заходи із захисту довкілля

Біологічний розклад (вплив на стан водних екосистем)

10	Рівень біологічного розкладу поверхнево-активних речовин	Рівень первинного біологічного розкладу поверхнево-активних речовин, що входять до складу мийного засобу, повинен становити не менш як 80 %.	Декларація про відповідність Технічному регламенту мийних засобів (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2008 № 717	Відповідність чинному законодавству
----	--	--	---	-------------------------------------

Паковання (спожиткова тара)

11	Фасування	Від 1,5 кг до 2,5 кг	Дані виробника	Економічність тари, зменшення відходів споживання та можливість їх подальшого використання у якості вторинної сировини
12	Матеріал для виготовлення	Паперові мішки		

Кількісні характеристики (застосування)

13	Концентрація	Показник розходу мийного засобу для чищення середньо забрудненої поверхні не більше ніж 5 гр/м ²	Декларація виробника на підставі протоколу випробувань згідно ДСТУ 2207.3-93 ⁵ Екологічний сертифікат за схемою згідно ДСТУ ISO 14024 або еквіваленту цього стандарту	Ефективність застосування
----	--------------	---	---	---------------------------

Перелік документів для підтвердження вимог зазначених технічних специфікацій

1. Довідка виробника про призначення мийного засобу та його характеристик (зокрема концентрацію, паковання, фасування) до якої повинні бути додані інструкція користувача щодо дозування та застосування мийного засобу.

Протоколи випробувань що підтверджують дані характеристики засобу згідно:

2. ДСТУ EN 1262;
3. ДСТУ 2665;
4. ДСТУ 2207.3-93.

5. Гігієнічний висновок про відповідність санітарному законодавству України (виданий компетентною організацією)

6. Декларація про відповідність Технічному регламенту мийних засобів

7. Дані виробника про склад засобу (у разі, якщо застосовується вимога щодо обмеження вмісту окремих речовин)

8. Екологічний сертифікат за схемою згідно ДСТУ ISO 14024 або еквіваленту цього стандарту.

Пояснювальні примітки

1. Обґрутування у пункті 8 застосування вимоги до мийних засобів щодо їх відповідності екологічним критеріям встановленим згідно ДСТУ ISO 14024 (або еквіваленту цього стандарту)

Відповідність критеріям підтверджує екологічність продукції на усіх етапах життєвого циклу і може бути обґрунтована як необхідність застосування заходів із захисту довкілля для зацікавлених сторін (конкурентів, органів державного нагляду тощо), виходячи з положень Законів та інших нормативно-правових актів:

Нормативно-правові акти	Положення що обґрутовують необхідність застосування заходів із захисту довкілля, посилаючись на екологічний національний стандарт
Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України	Основними принципами національної екологічної політики є: ... - державна підтримка та стимулювання вітчизняних суб'єктів господарювання, які здійснюють

⁵ ДСТУ 2207.3-93 Засоби миючі синтетичні. Речовини поверхнево-активні і мила. Методи визначення масової частки води (ГОСТ 22567.14-93)

на період до 2020 року»	<p>modернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколошнє природне середовище...»</p> <p>...</p> <p>- розроблення і впровадження до 2015 року системи стимулів для суб'єктів господарювання, що впроваджують систему екологічного управління, принципи корпоративної соціальної відповідальності, застосовують екологічний аудит, сертифікацію виробництва продукції, її якості згідно з міжнародними приронохоронними стандартами, покращують екологічні характеристики продукції відповідно до встановлених міжнародних екологічних стандартів...</p>
Закон України «Про охорону навколошнього природного середовища України»	<p>Стаття 3. Основні принципи охорони навколошнього природного середовища</p> <p>Основними принципами охорони навколошнього природного середовища є:</p> <p>а) пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;</p> <p>б) гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;</p> <p>...</p> <p>г) екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколошнього природного середовища, використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій...»</p> <p>Стаття 31. Завдання стандартизації і нормування в галузі охорони навколошнього природного середовища</p> <p>Екологічна стандартизація і нормування проводяться з метою встановлення комплексу обов'язкових норм, правил, вимог щодо охорони навколошнього природного середовища, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки.</p> <p>Стаття 32. Екологічні стандарти</p> <p>Державні стандарти в галузі охорони навколошнього природного середовища є обов'язковими для виконання і визначають поняття і терміни, режим використання й охорони природних ресурсів, методи контролю за станом навколошнього природного середовища, вимоги щодо запобігання забрудненню навколошнього природного середовища, інші питання, пов'язані з охороною навколошнього природного середовища та використанням природних ресурсів.</p> <p>Екологічні стандарти розробляються і вводяться в дію в порядку, що встановлюється законодавством України...</p>

Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»	<p>Стаття 26. Охорона навколошнього природного середовища</p> <p>Держава забезпечує охорону навколошнього природного середовища як важливої передумови життя і здоров'я людини шляхом охорони живої і неживої природи, захисту людей від негативного екологічного впливу, шляхом досягнення гармонійної взаємодії особи, суспільства та природи, раціонального використання і відтворення природних ресурсів...</p>
Закон України «Про загальну безпечність нехарчової продукції»	<p>Стаття 4. Загальна вимога щодо безпечності продукції</p> <p>Виробники зобов'язані вводити в обіг лише безпечну продукцію...</p> <p>Стаття 5. Доведення безпечності продукції</p> <p>Продукція вважається безпечною, якщо вона відповідає вимогам щодо забезпечення безпечності продукції, встановленим законодавством.</p> <p>Доказом безпечності продукції є її відповідність національним стандартам, що гармонізовані з відповідними європейськими стандартами.</p>
Закон України «Про стандартизацію»	<p>Стаття 4. Мета стандартизації та основні принципи державної політики у сфері стандартизації</p> <p>1. Метою стандартизації в Україні є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) забезпечення відповідності об'єктів стандартизації своєму призначенню; 2) керування різноманітністю, застосовністю, сумісністю, взаємозамінністю об'єктів стандартизації; 3) забезпечення раціонального виробництва шляхом застосування визнаних правил, настанов і процедур; 4) забезпечення охорони життя та здоров'я; 5) забезпечення прав та інтересів споживачів; 6) забезпечення безпечності праці; 7) збереження навколошнього природного середовища і економія всіх видів ресурсів; 8) усунення технічних бар'єрів у торгівлі та запобігання їх виникненню, підтримка розвитку і міжнародної конкурентоспроможності продукції. <p>...</p> <p>Стаття 6. Нормативні документи</p>

	<p>1. Залежно від рівня суб'єкта стандартизації, що приймає нормативні документи, вони поділяються на:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) національні стандарти та кодекси усталеної практики, прийняті національним органом стандартизації; 2) стандарти, кодекси усталеної практики та технічні умови, прийняті підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють стандартизацію.
Постанова Кабінету Міністрів України від 12.09.2011 № 1130 «Про затвердження Державної програми розвитку внутрішнього виробництва»	<p>Основні напрями екологізації виробництва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - збільшення корпоративних і бюджетних витрат на екологічні інновації для очищення у повному обсязі викидів забруднюючих речовин та відходів у повітря та водні об'єкти, зменшення обсягу нераціонально використаних енергії і матеріалів; - розвиток бізнесу у сфері природоохоронних технологій; - розроблення економічних механізмів, спрямованих на зменшення забруднення навколишнього природного середовища; - запровадження економічних стимулів з метою створення нових підприємств, на яких застосовуються сучасні екологічно прийнятні технології утилізації та/або використання відходів як вторинної сировини; - запровадження економічних механізмів та інструментів відновлення порушених екосистем, здійснення суб'єктами господарювання у сфері природокористування відновлювальних заходів...

2. Екологічний сертифікат за схемою згідно ДСТУ ISO 14024 або еквівалент цьому стандарту

ДСТУ ISO 14024:2002 Екологічні марковання та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та методи (ISO 14024:1999, IDT) визначає процедурні питання отримання і застосування добровільного екологічного маркування I типу. Схема оцінювання ґрунтуються на основі методу оцінювання життєвого циклу згідно ДСТУ ISO 14040⁶ що дозволяє комплексно оцінити характеристики продукції що пов'язані з впливами на стан довкілля і здоров'я.

Такій підхід дозволяє забезпечити комплексну оцінку екологічних характеристик продукту незалежною третією стороною і відповідає вимогам статті 22 Закону України «Про публічні закупівлі» відносно встановлення вимог до предмету закупівлі щодо заходів із захисту довкілля згідно вищезазначених актів права.

Еквівалентом ДСТУ ISO 14024 може бути, наприклад, європейський EN ISO 14024 або інший гармонізований до ISO 14024 стандарт.

Екологічні стандарти серії ISO 14000 розглядаються як найбільш прозорі та надійні стандарти для оцінювання життєвого циклу та екологічних характеристик предмета закупівель. Їх застосування у якості критеріїв відбору рекомендовано керівними документами Програми ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП), Єврокомісії та настановою зі сталих закупівель згідно ISO 20400. Екологічний сертифікат та маркування I типу підтверджують відповідність предмета закупівель вимогам таких критеріїв. Але при цьому слід зазначити що замовник повинен розглянути і інші підтвердні документи постачальника що свідчать про відповідність встановленим критеріям технічних специфікацій у разі, якщо його продукція не сертифікована.

⁶ ДСТУ ISO 14040:2013 Екологічне управління. Оцінювання життєвого циклу. Принципи та структура (ISO 14040:2006, IDT).

3. Маркування, яким позначаються екологічно сертифіковані мийні та засоби для чищення, присутні на українському ринку
На українському ринку присутні екологічно сертифіковані мийні засоби та засоби для чищення як українського виробника, так і імпортні товари.

Знаки маркування, що підтверджують відповідність продукції вимогам екологічних критеріїв за схемою згідно ISO 14024:

 <p>«Зелений журавлик», Україна Центр екологічної сертифікації та маркування</p>	<p>I тип (згідно з ДСТУ ISO 14024) www.ecolabel.org.ua</p>	<p>Національний (Україна)</p>
 <p>«Ecolabel EU», Єврокомісія</p>	<p>I тип (згідно з ISO 14024) Схема затверджена Регламентом Європейського Парламенту та Ради ЄС № 66/2010 від 25 листопада 2009 року щодо знаку екологічного маркування ЄС http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/</p>	<p>Регіональний (ЄС)</p>
 <p>«The Nordic Swan», Рада Міністрів з навколошнього середовища скандинавських країн</p>	<p>I тип (згідно з ISO 14024) www.nordic-ecolabel.org</p>	<p>Регіональний (Скандинавські країни)</p>
 <p>«Green Seal», США</p>	<p>I тип (згідно з ISO 14024) www.greenseal.org</p>	<p>Національний (США)</p>

4. Ціна

За результатами дослідження, проведеного на замовлення Єврокомісії⁷, доведено що доля витрат на закупівлю мийних засобів та засобів для чищення від загального бюджету прибирання становить 3-8%. Отже, відмінності у ціні за продукцію мають незначний вплив на загальні витрати по прибиранню.

Що стосується ціни за екологічні засоби – ринкові пропозиції в різних країнах є різними:

Країна	Співвідношення ціни між екологічним і не екологічним продуктом (%)		
	Універсальні засоби та засоби для миття підлоги	Санітарні мийні та засоби для чищення	Засоби для миття вікон
Швеція	-74% (тобто екологічний продукт більш дешевий)	-82%	-9%
Німеччина	+ 36%	+ 148%	-36%
Іспанія	+ 131%	+ 92%	-94%
Чехія	+ 158%	+ 2%	-

Опитування було опубліковано в 2007 році і може не відображати поточні відмінності.

За результатами дослідження у 2014 році, проведеного на замовлення проекту «Впровадження сталих публічних закупівель в Україні»⁸, було доведено доступність (>25%) екологічних мийних засобів на українському ринку за конкурентними цінами у порівнянні з неекологічною продукцією аналогічного функціонального призначення.

5. Вартість

При закупівлі засобів для миття або чищення важливо розуміти що пропозиції можуть стосуватись засобів з різним обсягом витрат для, наприклад, очищення (миття) 1 м² поверхні. Тому, при виборі пропозиції варто керуватись ні закупівельною ціною на засіб, а вартістю за його функціональними характеристиками. Такий підхід надасть можливість забезпечити ефективність закупівлі з економічної точки зору. До того ж застосування цього підходу демонструє що засоби які мають порівняно більшу ціну за вартістю по функціональному призначенню є більш дешевими (економічними).

⁷ Дослідження «Витрати та переваги екологічних державних закупівель у Європі», Öko-Institut та ICLEI 2007, доступний на http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm

⁸ Звіт про аналіз готовності ринку що проводився в рамках проектної діяльності в рамках реалізації регіональної програми ЄС «Екологізація економік в країнах східного партнерства ЄС» (EaP GREEN), ДЗ ДЕА – ЮНЕП, 2014

Од. виміру	Ціна за 1 кг/л	Витрати на	Од. виміру	Вартість за функціональним призначенням
кг/л	грн.	Миття 1 м ² поверхні Очищення 1 м ² поверхні Миття в посудомийних машинах на 1 м ³ Миття 1 предмету (посуду, унітаз, ванна тощо)	кг/л	грн.

Приклад розрахунку вартості мийного засобу:

Засіб для миття туалету ТМ De La Mark

Од. виміру	Ціна за 1 л	Витрати на миття 1 унітазу	Од. виміру	Вартість за функціональним призначенням
л	126 грн.	0,01	л	1,26 грн.

Засіб для миття посуду в посудомийних машинах ТМ De La Mark

Од. виміру	Ціна за 1 кг/л	Витрати на миття в посудомийних машинах на 1 цикл	Од. виміру	Вартість за функціональним призначенням
кг	165 грн.	0,02	кг	3,3 грн.

6. Рекомендовані істотні умови договору

- Предмет договору: (код ДКПП:)
- Постачальник зобов'язується передати до (термін) у власність Покупця товар згідно вимог технічних специфікацій, а Покупець зобов'язується прийняти цей товар та оплатити його. Поставка товару за договором здійснюється відповідно до
- Постачальник повинен забезпечити надання Покупцю документів з детальними настановами (інструкціями) по застосуванню мийних засобів (дозування, техніка безпеки, утилізація спожиткової тарі).

Цей пункт може бути доповнений додатковими вимогами стосовно забезпечення поставки:

- мірними засобами для належного дозування (наприклад автоматичними дозаторами, мірними ложками тощо);
- навчанням персоналу щодо заходів безпеки та належного застосування (зокрема, дозування) засобів.

3. Ціни на поставку встановлюються в національній валюті України. Ціна поставки враховує витрати на доставку, навантажувально-розвантажувальних робіт та виконання інших істотних умов договору.
4. Розрахунки за наданий товар здійснюються на поточний розрахунковий рахунок Постачальника протягом 10 банківських днів з дати підписання накладних.
5. У разі затримки цільового бюджетного фінансування розрахунок за поставленій товар здійснюється протягом 5 банківських днів з дати отримання Замовником цільового бюджетного фінансування на свій реєстраційний рахунок.
6. У випадку порушення строків поставки, порушення обсягів поставки Постачальник пеню у розмірі 1% від суми договору за кожен день прострочки. У разі порушення вимог щодо якості товару Постачальник сплачує одноразовий штраф у розмірі 1% від суми договору за кожний випадок.
7. Сплата пені не звільняє Сторону від виконання прийнятих на себе зобов'язань по Договору поставки.
8. Обсяги товару можуть бути зменшені в залежності від реального фінансування.
9. Права та обов'язки сторін : Покупець зобов'язаний: - своєчасно та в повному обсязі (при наявності бюджетного фінансування) сплачувати за поставленій товар; - приймати поставленій товар згідно з актом приймання передачі товару. Покупець має право: - у разі невиконання зобов'язань Постачальника покупець має право достроково розірвати договір, повідомивши про це Постачальника. - контролювати поставку товарів у строки, встановлені договором. - повернути видаткову накладну постачальнику без здійснення оплати в разі неналежного оформлення документів; - У випадку наявності претензій до кількості, комплектності, якості, Товару відмовляється від приймання Товару Постачальник зобов'язаний: - забезпечити поставку товару у строки, встановлені договором; Постачальник має право своєчасно та в повному обсязі отримати плату за поставленій товар.
10. У випадках, не передбачених цим Договором, Сторони несуть відповідальність, передбачену законодавством України.
11. Зміни у цей Договір набирають чинності з моменту належного оформлення Сторонами відповідної додаткової угоди до цього Договору, якщо інше не встановлено у самій додатковій угоді, цьому Договорі або у чинному в Україні законодавстві.
12. Договір набирає чинності з дня його підписання і діє до (термін).